

PROGRAMUL PENTRU ANII 2020-2023
privind implementarea Strategiei Mecanismului național de referire
pentru protecția și asistența victimelor infracțiunilor pe anii 2020-2030

I. Introducere

1. *Programul pentru anii 2020-2023 privind implementarea Strategiei Mecanismului național de referire pentru protecția și asistența victimelor infracțiunilor pe anii 2020-2030 (în continuare - **Program**)* a fost elaborat pentru a contribui la atingerea obiectivelor Strategiei prenotate.

2. *Strategia Mecanismului național de referire pentru protecția și asistența victimelor infracțiunilor pe anii 2020-2030 (în continuare – **Strategia MNRV**)* prevede reforme profunde și solicită eforturi considerabile pentru realizarea în practică a drepturilor victimelor infracțiunilor în baza cooperării intersectoriale și interdepartamentale. Ca urmare, termenul stabilit pentru realizarea acestui document politic constituie 10 ani.

3. Programul descrie detaliat problemele existente și concretizează acțiunile ce urmează a fi realizate la prima dintre cele trei etape planificate pentru implementarea Strategiei MNRV.

4. Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale (în continuare - **MSMPS**) este responsabil pentru coordonarea MNRV și procesului de implementare a Strategiei MNRV, precum și a prezentului Program.

5. În implementarea Strategiei MNRV și a Programului sunt implicate autoritățile/instituțiile și organizațiile cu competențe în domeniul acordării protecției, asistenței și suportului victimelor infracțiunilor, inclusiv cetățenilor străini și apatrizilor:

1) autorități ale administrației publice centrale și autoritățile administrației publice locale;

2) serviciile publice deconcentrate și instituțiile publice;

3) asociațiile obștești și alte organizații non-profit;

4) organizațiile internaționale.

6. În cadrul prezentului Program se planifică, în primul rând, intervenții îndreptate spre integrarea politicilor și serviciilor pentru diferite categorii de victime ale infracțiunilor în sistemul de asistență socială. Din acest motiv, în elaborarea Programului au fost implicați angajații MSMPS, structurilor care sunt în

domeniul de competență a acestui minister și organizațiilor societății civile active în domeniu.

II. Analiza situației

7. Analiza detaliată a problemelor existente în acordarea asistenței și protecției pentru victime relevă că există două grupuri de probleme în acest domeniu, cauzate de:

- 1) neajunsuri în coordonarea cooperării intersectoriale a subiecților competenți în acordarea asistenței și protecției victimelor infracțiunilor, inclusiv din rândurile celor care nu sunt în competența MSMPS;
- 2) barierele instituționale și procedurale, lipsa coerenței dintre politicile publice elaborate pentru diferite categorii de victime.

8. Programul propune să depășească următoarele probleme în dezvoltarea cooperării intersectoriale a subiecților cu competențe în domeniu:

- 1) Nu toți subiecții abilitați de legislație cu competențe în protecția și asistența victimelor sunt implicați în cooperarea intersectorială;
- 2) Nu toate categoriile de victime își cunosc drepturile și au acces la asistența și protecția garantată de legislația națională; frecvent accesul victimelor la asistență și suportul necesar este condiționat de participarea acestora în procesul penal;
- 3) MSMPS și structurile care sunt în domeniul de competență a acestuia nu dispun de personal necesar pentru coordonarea intersectorială a politicilor publice și asistenței/serviciilor acordate victimelor în baza cooperării intersectoriale;
- 4) Nu este stabilit și/sau armonizat cadrul normativ necesar în vederea condițiilor și reglementării procedurilor în cadrul MNRV;
- 5) Nivelul insuficient de consolidare a capacităților specialiștilor, în special la nivel local și lipsa instruirilor multisectoriale instituționalizate oferite de către actorii guvernamentali;
- 6) Lipsa comunicării eficiente a specialiștilor din diferite autorități/instituții și organizații - participante la MNRV, precum și a informației privind cooperarea intersectorială în cadrul acestui mecanism;
- 7) Insuficiența alocațiilor bugetare pentru coordonarea politicilor și finanțarea serviciilor necesare victimelor infracțiunilor.

9. Programul propune să depășească barierele instituționale și procedurale, lipsa coerenței dintre politicile publice elaborate pentru diferite categorii de victime a infracțiunilor, precum:

- 1) Serviciile pentru victimele infracțiunilor sunt subdezvoltate și nu sunt integrate;
- 2) Actele normative de profil care reglementează acordarea asistenței sociale nu reflectă drepturile și necesitățile victimelor infracțiunilor (inclusiv victimelor implicate în procesul penal), precum și serviciile sociale nu sunt clar definite și adaptate nevoilor victimelor infracțiunilor;

- 3) Nu sunt stabiliți algoritmi/procedurile clare de lucru cu victimele infracțiunilor cu statut mixt de beneficiari ai asistenței sociale (persoană cu dizabilități, persoană aflată în situație de dificultate etc.);
- 4) Victimele infracțiunilor au acces limitat la asistență specializată (medicală, juridică, psihologică etc.) oferită de către diferite autorități administrative centrale sau locale cu competențe în domeniu;
- 5) Serviciul de însoțire socială necesar victimelor infracțiunilor (cu dizabilități mintale, alte probleme de sănătate etc.) nu este conceptualizat și dezvoltat, ceea ce creează obstacole în accesul victimelor la serviciile publice;
- 6) Victimele infracțiunilor nu au acces la informație despre mecanismele naționale de protecție a drepturilor omului;
- 7) Rolul organizațiilor societății civile în monitorizarea realizării în practică a drepturilor victimelor este scăzut.

10. Problemele menționate creează obstacole în realizarea în practică a drepturilor victimelor infracțiunilor, recunoscute de actele dreptului internațional și regional, la care a aderat Republica Moldova. Eforturile naționale în acest domeniu se află în vizorul mecanismelor de monitorizare externă (UNODC, GRETA, CEDAW, Departamentul de Stat al SUA etc.). În plus, dezvoltarea cooperării intersectoriale în scopul realizării drepturilor victimelor infracțiunilor, ca unul dintre cele mai vulnerabile grupuri ale populației, corespund cu (i) Obiectivele Dezvoltării Durabile pentru perioada de până în anul 2030, proclamate de ONU, și cu (ii) agenda de reforme pentru asocierea cu Uniunea Europeană (contribuie la implementarea art. 32, lit. (g) al Acordului de Asociere Republica Moldova - UE).

11. Neintervenția statului în soluționarea problemelor menționate va influența negativ asupra:

- 1) accesului victimelor infracțiunilor la serviciile necesare;
- 2) accesului victimelor infracțiunilor la justiție și rezultatelor urmăririi penale în contextul crimelor respective;
- 3) eficienței măsurilor de prevenire și combatere a crimelor violente;
- 4) durabilității realizărilor în organizarea protecției și asistenței victimelor infracțiunilor, înregistrate în anii precedenți cu suportul proiectelor de asistență tehnică finanțate de donatorii străini;
- 5) rezultatelor monitorizării externe a implementării obligațiilor internaționale ale Republicii Moldova în domenii relevante;
- 6) imaginii țării la nivel internațional;
- 7) accesului țării la asistență tehnică internațională în diferite domenii.

III. Obiective generale și specifice ale Programului

12. Obiectivele generale ale Programului derivă din obiectivele generale ale Strategiei MNRV și includ:

- 1) Crearea modelului MNRV funcțional și durabil, ce asigură coordonarea eficientă a tuturor actorilor implicați în protecția și realizarea în practică a drepturilor victimelor infracțiunilor;

- 2) Asigurarea integrării pe mai multe niveluri într-un singur sistem al politicilor și serviciilor destinate victimelor infracțiunilor.

13. Obiectivele specifice ale Programului rezultă din obiectivele generale și sunt împărțite pe două domenii de intervenție: (i) crearea modelului MNRV funcțional și durabil și (ii) integrarea pe mai multe niveluri.

14. Obiectivul specific pentru domeniul de intervenție ”**Crearea modelului MNRV funcțional și durabil**” include:

- 1) Consolidarea cooperării între organele abilitate cu competență în domeniul protecției, asistenței și suportului victimelor infracțiunilor;
- 2) Dezvoltarea identificării timpurii și prompte a victimelor infracțiunilor, beneficiare ale serviciilor de reabilitare și suport;
- 3) Crearea și consolidarea cadrului instituțional de coordonare a MNRV;
- 4) Reglementarea interacțiunii autorităților/instituțiilor și organizațiilor-participante la MNRV în identificarea, referirea, asistența și protecția victimelor infracțiunilor;
- 5) Consolidarea capacităților specialiștilor autorităților/instituțiilor și organizațiilor-participante din cadrul MNRV;
- 6) Asigurarea organelor de coordonare, tuturor autorităților/instituțiilor și organizațiilor-participante la MNRV cu informații fiabile privind funcționarea MNRV;
- 7) Sporirea diversității surselor și flexibilității de finanțare ale MNRV.

15. Obiectivul specific al domeniului de intervenție ”**Integrarea pe mai multe niveluri**” include:

- 1) Dezvoltarea și integrarea serviciilor necesare victimelor infracțiunilor;
- 2) Dezvoltarea și adaptarea serviciilor și procedurilor la necesitățile victimelor infracțiunilor ca parte a unui sistem integrat de servicii sociale și plăți sociale;
- 3) Armonizarea cadrului normativ stabilit pentru reglementarea procedurilor în cadrul mecanismelor existente de cooperare intersectorială per categorie de victimă a infracțiunii;
- 4) Eliminarea barierelor instituționale existente în accesul victimelor infracțiunilor (cetățenii Republicii Moldova și cetățenii străini), la serviciile publice oferite în cadrul diferitor autorități;
- 5) Conceptualizarea și crearea serviciului de însoțire socială pentru victimele infracțiunilor;
- 6) Asigurarea legăturii între MNRV, politica de stat în domeniul drepturilor omului și mecanismele de apărare a drepturilor și libertăților omului;
- 7) Consolidarea rolului organizațiilor civile în monitorizarea drepturilor victimelor infracțiunilor.

IV. Efectele preconizate pe termen mediu și

indicatori de monitorizare

1. Domeniul de intervenție: Crearea modelului MNRV funcțional și durabil

16. Obiectivul specific 1.1. Consolidarea cooperării între organele abilitate cu competență în domeniul protecției, asistenței și suportului victimelor infracțiunilor presupune atingerea următoarelor efecte sau rezultate preconizate pe termen mediu:

- 1) Autoritățile/instituțiile și organizațiile cu competențe în asigurarea protecției, asistenței și suportului victimelor infracțiunilor sunt implicate în cooperarea în cadrul MNRV;
- 2) Victimele infracțiunilor primesc ajutor și beneficiază de asistență și suport în cadrul MNRV, folosind potențialul diverselor autorități/instituții și organizații;
- 3) Extinderea treptată a potențialului Echipelor multidisciplinare teritoriale (în continuare – **EMT**), pentru deservirea altor categorii de victime ale infracțiunilor.

17. Indicatori de monitorizare pentru obiectivul specific 1.1.:

- 1) Numărul organelor consultative (comisii, consilii etc.) create în cadrul MNRV;
- 2) Numărul EMT funcționale în cadrul MNRV;
- 3) Categorii de victime ale infracțiunilor, care beneficiază de asistență și suport în cadrul MNRV.

18. Obiectivul specific 1.2. Dezvoltarea identificării timpurii și prompte a victimelor infracțiunilor, beneficiare ale serviciilor de reabilitare și suport implică atingerea următorului efect preconizat pe termen mediu: specialiștii autorităților/instituțiilor și organizațiilor participante la MNRV asigură identificarea promptă a victimelor infracțiunilor și accesul acestora la asistență și protecția necesară, evitând stigmatizarea, formalitățile birocratice excesive și/sau victimizarea repetată.

19. Indicatori de monitorizare pentru obiectivul specific 1.2:

- 1) Numărul victimelor infracțiunilor identificate în cadrul MNRV;
- 2) Numărul victimelor infracțiunilor diferitor care beneficiază de asistență și suport în cadrul MNRV;
- 3) Disponibilitatea surselor de informare privind drepturile victimelor infracțiunilor.

20. Obiectivul specific 1.3. Crearea și consolidarea cadrului instituțional de coordonare a MNRV presupune asigurarea structurilor cu unități de personal responsabile de coordonare la nivel de politici și operațional. Efectele preconizate pe termen mediu includ:

- 1) MSMPS, Agenția Națională Asistență Socială (în continuare - **ANAS**) și alte structuri organizaționale care sunt în domeniul de competență a ministerului dispun de personal dedicat și asigură managementul politicilor și managementul operațional al procesului de asistență a victimelor infracțiunilor, utilizând metode și instrumente centralizate și descentralizate de coordonare;
- 2) Parteneriate stabilite între autoritățile/instituțiile și organizațiile participante la MNRV.

21. Indicator de monitorizare pentru obiectivul specific 1.3.:

Numărul persoanelor responsabile pentru coordonarea politicilor publice privind victimele infracțiunilor, în cadrul statelor de personal ale MSMPS, ANAS și structurilor teritoriale de asistență socială la nivel raional/municipal (în continuare - **STAS**).

22. Obiectivul specific 1.4. *Reglementarea interacțiunii autorităților/instituțiilor și organizațiilor-participante la MNRV în identificarea, referirea, asistența și protecția victimelor infracțiunilor* va permite armonizarea actelor normative din domeniul asistenței sociale cu prevederile Strategiei MNRV și Legii nr.137/2016. Efectul preconizat pe termen mediu care urmează a fi atins: cadrul normativ al MNRV asigură reglementarea interacțiunii intersectoriale în identificarea, asistența și protecția victimelor infracțiunilor.

23. Indicator de monitorizare pentru obiectivul specific 1.4.:

Numărul actelor normative analizate și/ sau ajustate conform prevederilor Strategiei MNRV și Legii nr.137/2016.

24. Obiectivul specific 1.5. *Consolidarea capacităților specialiștilor autorităților/instituțiilor și organizațiilor - participante din cadrul MNRV* presupune să asigure dezvoltarea instruirii intersectoriale din domeniul de referință, inclusiv pe baza platformelor comune multidisciplinare. Efectele preconizate pe termen mediu includ:

- 1) Profesioniștii cu competențe în domeniu dispun de reguli, coduri etice de consiliere, posedă cunoștințe și abilități necesare pentru realizarea drepturilor victimelor infracțiunilor în practică;
- 2) Actorii guvernamentali oferă activități de formare a specialiștilor pe platforme comune multidisciplinare.

25. Indicatori de monitorizare pentru obiectivul specific 1.5.:

- 1) Numărul modulelor de formare profesională elaborate/revizuite;
- 2) Numărul instruirilor organizate de autoritățile publice;
- 3) Numărul specialiștilor instruiți.

26. Obiectivul specific 1.6. *Asigurarea organelor de coordonare, tuturor autorităților/instituțiilor și organizațiilor-participante la MNRV cu informații*

fiabile privind funcționarea MNRV va facilita procesul de gestionare a MNRV și comunicare între organele de coordonare a MNRV (MSMPS, ANAS și STAS) cu alte autorități/instituții și organizații-participante la MNRV, inclusiv cu societatea civilă. Efectul preconizat pe termen mediu: surse informative disponibile privind cooperarea intersectorială în domeniul asistenței și protecției victimelor infracțiunilor.

27. Indicatori de monitorizare pentru obiectivul specific 1.6.:

- 1) Numărul autorităților/instituțiilor și organizațiilor-participante la MNRV unite în sistemul unic de comunicare și informare, cu utilizarea tehnologiilor noi (inclusiv mijloacelor moderne) de comunicare și informare, bazat pe respectarea protecției datelor cu caracter personal;
- 2) Numărul de materiale informative disponibile.

28. Obiectivul specific 1.7. *Sporirea diversității surselor și flexibilității de finanțare a MNRV* va asigura suportul financiar pentru crearea și dezvoltarea stabilă a MNRV. Efectul preconizat pe termen mediu presupune faptul că fondurile alocate de la bugetul de stat și bugetele locale permit:

- 1) coordonarea eficientă a MNRV și asigurarea funcționalității EMT;
- 2) contractarea serviciilor specializate de la prestatorii serviciilor sociale;
- 3) dezvoltarea de servicii specializate, inclusiv noi și/sau prestate pe termen lung pentru reabilitarea socială a victimelor infracțiunilor.

29. Indicator de monitorizare pentru obiectivul specific 1.7.:

Suma mijloacelor financiare alocate de către autoritățile cu competențe în domeniu pentru implementarea obiectivelor prevăzute de Programul MNRV.

2. Domeniul de intervenție: Integrarea pe mai multe niveluri

30. Integrarea pe mai multe niveluri presupune unificarea într-un singur sistem de politici publice și servicii oferite pentru:

- 1) diferite categorii de victime ale infracțiunilor cu statut juridic diferit, inclusiv cetățeni străini;
- 2) victimele infracțiunilor și alte grupuri social-vulnerabile, beneficiari ai sistemului național de asistență socială;
- 3) victimele infracțiunilor și alți beneficiari de servicii publice (prestate de autoritățile/ instituțiile și organizațiile care nu sunt subordonate MSMPS);
- 4) victimele infracțiunilor și alte persoane afectate de încălcări ale drepturilor omului.

Integrarea politicilor și serviciilor pentru diferite categorii de victime

31. Obiectivul specific 2.1. *Dezvoltarea și integrarea serviciilor necesare pentru diferite categorii de victime ale infracțiunilor* va contribui la diminuarea riscurilor apariției unor situații de discriminare și va permite utilizarea economică a resurselor alocate. Efectele preconizate pe termen mediu includ:

- 1) Victimelor infracțiunilor li se acordă serviciile necesare în cadrul MNRV bazate pe principiul nediscriminării;
- 2) Victimelor infracțiunilor le sunt oferite servicii distincte în baza principiului „sub același acoperiș”.

32. Indicatori de monitorizare pentru obiectivul specific 2.1:

- 1) Ponderea victimelor infracțiunilor beneficiare ale MNRV, care nu participă în cadrul procesului penal, în raport cu numărul total al beneficiarilor MNRV;
- 2) Lista serviciilor specializate și integrate, oferite pentru victimele infracțiunilor în cadrul MNRV.

Integrarea politicilor și serviciilor pentru victime și alte grupuri social - vulnerabile, beneficiari al sistemului național de asistență socială

33. Obiectivul specific 2.2. Dezvoltarea și adaptarea serviciilor și procedurilor la necesitățile victimelor infracțiunilor ca parte a unui sistem integrat de servicii sociale și plăți sociale va permite să asigure durabilitatea asistenței și protecției sociale pentru victimele infracțiunilor. Efectul preconizat pe termen mediu: victimele infracțiunilor sunt incluse în sistemul de asistență socială în calitate de beneficiari și serviciile sociale sunt adaptate nevoilor victimelor infracțiunilor.

34. Indicatori de monitorizare pentru obiectivul specific 2.2.:

- 1) Numărul de acte normative, instrucțiuni și ghiduri pentru asistenții sociali și alți specialiști din cadrul structurilor care sunt în domeniul de competență a MSMPS, elaborate și/sau adaptate la politicile ce vizează reabilitarea victimelor infracțiunilor;
- 2) Numărul victimelor infracțiunilor identificate ca beneficiari de asistență socială de către specialiști din cadrul structurilor organizaționale din competența MSMPS.

35. Obiectivul specific 2.3. Armonizarea procedurilor în cadrul mecanismelor existente de cooperare intersectorială per categorie de victimă va contribui la eliminarea barierelor existente în accesul beneficiarilor cu statute mixte la asistența necesară. Efectul preconizat pe termen mediu: victimele infracțiunilor cu statute mixte de beneficiari ai asistenței sociale primesc complementar serviciile și spectrul complex de asistență prevăzută de sistem pentru alte categorii de beneficiari (persoană cu dizabilități, persoană în etate, persoană aflată în situație de dificultate etc.).

36. Indicatori de monitorizare pentru obiectivul specific 2.3.:

- 1) Numărul copiilor victime ale infracțiunilor care au beneficiat de servicii specializate pentru victime în cadrul MIC;
- 2) Numărul victimelor infracțiunilor care au beneficiat de asistență complementară în baza altor statute (prevăzută pentru persoanele cu

dizabilități, mame și copii și/sau alte categorii de beneficiari de asistență socială).

- 3) Numărul de acte normative, instrucțiuni și ghiduri pentru asistenții sociali și alți specialiști din cadrul structurilor care sunt în domeniul de competență a MSMPS, elaborate și/sau adaptate la politicile ce vizează reabilitarea victimelor cu statute mixte.

Integrarea politicilor și serviciilor pentru victime și alți beneficiari de servicii publice

37. Obiectivul specific 2.4. *Eliminarea barierelor instituționale existente în accesul victimelor infracțiunilor la serviciile publice oferite în cadrul diferitor autorități* va contribui la îmbunătățirea accesului victimelor la asistență/servicii prestate de autoritățile/instituțiile și organizațiile care nu sunt subordonate MSMPS. Efectul preconizat pe termen mediu: victimele infracțiunilor identificate au acces la toate tipurile de asistență specializată (medicală, juridică, psihologică etc.) oferite de către diferite autorități administrative centrale sau locale cu competențe în domeniu.

38. Indicator de monitorizare pentru obiectivul specific 2.4.:

Numărul victimelor infracțiunilor, cărora li s-a acordat asistență medicală, asistență psihologică, asistență educațională, asistență juridică etc.

39. Obiectivul specific 2.5. *Conceptualizarea și crearea serviciului de însoțire socială pentru victimele infracțiunilor* răspunde nevoii evidente de însoțire a victimelor în procesul referirii către diferiți prestatori de servicii și/sau atunci când victimele participă în procesul penal. Efectul preconizat pe termen mediu: victimele infracțiunilor beneficiază de serviciul de însoțire socială atunci când participă în cadrul procesului penal și în procesul de referire către alți prestatori de servicii.

40. Indicator de monitorizare pentru obiectivul specific 2.5.:

Numărul victimelor infracțiunilor care au beneficiat de serviciul gratuit de însoțire socială în cadrul MNRV.

Integrarea politicilor și serviciilor pentru victimele infracțiunilor în politicile în domeniul drepturilor omului

41. Obiectivul specific 2.6. *Asigurarea legăturii dintre MNRV, politica de stat în domeniul drepturilor omului și mecanismele de apărare a drepturilor și libertăților omului* va contribui la eliminarea barierelor existente în accesul victimelor infracțiunilor la mecanismele existente naționale de protecție a drepturilor omului. Efectul preconizat pe termen mediu: victimele sunt informate despre mecanismele naționale de protecție a drepturilor omului și posibilitățile de a le sesiza.

42. Indicator de monitorizare pentru obiectivul specific 2.6.:

Disponibilitatea surselor de informare despre (i) drepturile victimelor infracțiunilor; (ii) mecanismele existente naționale de protecție a drepturilor omului și posibilitățile de a le sesiza.

43. Obiectivul specific 2.7. *Consolidarea rolului organizațiilor civile în monitorizarea drepturilor victimelor infracțiunilor* va facilita procesul de comunicare între stat și societatea civilă pe subiectul drepturilor victimelor. Efectul preconizat pe termen mediu: organizațiile societății civile sunt implicate în monitorizarea respectării drepturilor victimelor infracțiunilor.

44. Indicatori de monitorizare pentru obiectivul specific 2.7.:

- 1) Numărul ședințelor anuale ale organelor consultative create pe platforma autorităților cu competențe în domeniu, cu participarea reprezentanților societății civile;
- 2) Numărul de rapoarte alternative elaborate de organizațiile societății civile pentru mecanismele externe de monitorizare a drepturilor victimelor infracțiunilor.

V. Planul de acțiuni și costuri de implementare

45. Planul de acțiuni, ca parte componentă a Programului, acoperă toate obiectivele specifice și conține acțiuni concrete ce urmează a fi realizate pentru atingerea obiectivelor stabilite, precum și indicatorilor de monitorizare (**Anexa** la prezentul Program).

46. Implementarea Programului va fi finanțată din diferite surse:

- bugetul de stat;
- bugetele locale;
- sursele de asistență tehnică din partea partenerilor de dezvoltare - donatorilor străini (deja identificate sau care urmează a fi identificate).

47. MSMPS, după caz alte autorități cu competențe în domeniu vor înainta propuneri pentru actualizarea Cadrului bugetar pe termen mediu (2021-2023).

48. Funcționarea serviciilor existente pentru victimele infracțiunilor va fi finanțată în limitele bugetelor aprobate. Adicional, finanțarea serviciilor pentru victimele infracțiunilor va fi susținută din resursele asistenței externe.

49. Având în vedere faptul că dezvoltarea serviciilor/asistenței pentru victimele (asistență medicală, psihologică, juridică și alte servicii publice pentru persoanele vulnerabile) atrage după sine necesitatea implicării resurselor umane și financiare suplimentare, toate autoritățile/instituțiile și organizațiile participante la MNRV vor iniția treptat, cu sprijinul Ministerului Finanțelor, măsurile necesare în vederea majorării alocațiilor financiare din bugetul de stat, precum și atragerea asistenței tehnice din partea partenerilor de dezvoltare.

50. Dezvoltarea serviciilor integrate pentru victimele infracțiunilor, definirea clară a conținutului, duratei și calității serviciilor, precum și stabilirea procedurilor clare de referire în cadrul MNRV vor permite evitarea dublării eforturilor specialiștilor și utilizarea nerațională a fondurilor bugetare.

VI. Riscuri de implementare

51. Implementarea prezentului Program poate fi periclitată de următoarele riscuri, menționate în tabelul de mai jos:

Tabelul 1.

Tipul de risc	Gradul de risc	Managementul riscurilor/ măsurile de diminuare a riscurilor
<i>Riscuri asociate mediului extern</i>		
1. Situația politică instabilă și schimbarea posibilă a priorităților politicilor Guvernului	mediu	Promovarea activităților prevăzute de prezentul Program ca priorități de politici publice prin includerea lor în Planul național de dezvoltare – document ciclic, care se actualizează anual de Cancelaria de Stat în comun cu alte autorități publice, incl. MSMPS (HG nr.386/2020, p.23-24)
2. Extinderea perioadei de pandemie COVID-19, obstacole în comunicarea și organizarea evenimentelor în masă	mare	Utilizarea tehnologiilor moderne de comunicare și informare
3. Criza economică post-pandemie și dificultăți în finanțarea Programului	mare	Propuneri MSMPS pentru actualizarea anuală a Cadrului bugetar pe termen mediu
4. Reforma administrației publice și erori administrative posibile (reformarea Secretariatului Permanent al Comitetului național pentru combaterea traficului de ființe umane, inițierea reformării platformelor consultative și de coordonare în cadrul administrației publice centrale, anunțată de Cancelaria de Stat	mediu	Participarea în consultări publice pe subiectul reformării platformelor consultative și de coordonare în cadrul administrației publice centrale

la 10.08.20) ,		
<i>Riscuri asociate mediului intern</i>		
5. Fluctuația de personal la nivel local, lipsa personalului instruit în domeniul drepturilor victimelor infracțiunilor și stimulente insuficiente pentru ca specialiștii să-și îndeplinească eficient sarcinile	mediu	Organizarea formărilor la nivel local
6. Discrepanțe în interesele și acțiunile autorităților publice centrale și locale	mediu	Funcționarea stabilă a platformelor consultative și de coordonare
7. Stereotipuri stabile și inerte, lipsa cunoștințelor din domeniul drepturilor omului	mediu	Educarea/formarea capacităților factorilor de decizie în spiritul respectării drepturilor omului
8. Dezvoltare insuficientă a organizațiilor societății civile – prestatori de servicii sociale la nivel local	mediu	Sprijinul acordat de stat, inclusiv prin contractarea serviciilor/achiziții publice de servicii prestate de sectorul asociativ

VII. Autorități/instituții responsabile și proceduri de raportare

52. Prezentul Program urmează a fi implementat de autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și alți subiecți competenți, menționați în tabelul de mai jos:

Tabelul 2.

Autoritățile/instituțiile responsabile pentru implementarea Programului	Autorități/instituții responsabile pentru coordonarea și implementarea Programului	Parteneri de implementare
1. Ministerul Afacerilor Interne și autoritățile/instituțiile administrative din subordinea ministerului : - Inspectoratul General al Poliției; - Centrul pentru Combaterea Traficului de Persoane; - Inspectoratul General al Poliției de Frontieră; - Biroul Migrație și Azil. 2. Procuratura Generală;	1. Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și structurile organizaționale care sunt în domeniul de competență a ministerului : - Agenția Națională Asistență Socială;	1. Cancelaria de Stat (Direcția secretariate permanente). 2. Autoritățile administrației publice locale. 3. Organizațiile societății civile active în

3. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; 4. Ministerul Justiției; 5. Ministerul Finanțelor; 6. Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat; 7. Institutul Național de Justiție.	- Structurile teritoriale de asistență socială la nivel raional/municipal.	domeniu. 4. Comunitatea partenerilor de dezvoltare.
---	--	--

53. Pentru partenerii de implementare care nu se află în subordinea Guvernului, prezentul Program este oferit în calitate de recomandare, iar implementarea acestuia va fi realizată în coordonare cu toate părțile interesate.

54. Autoritățile/instituțiile responsabile pentru coordonarea și implementarea politicii MNRV, menționate în tabelul 2, sunt obligate să integreze prevederile prezentului Program, inclusiv Planului de acțiuni, în planurile lor de acțiuni anuale, să monitorizeze și să raporteze anual despre progresul și dificultățile implementării, precum și să desemneze o persoană responsabilă de comunicare cu MSMPS.

55. Rapoartele anuale de progres vor fi elaborate de autoritățile/instituțiile responsabile și partenerii de implementare până la data de 15 martie a anului următor celui de referință și expediate către MSMPS, care este responsabil de generalizarea datelor și elaborarea rapoartelor anuale de monitorizare a Programului (pentru anii 2021 - 2023);

56. MSMPS va sistematiza informațiile recepționate de la alte autorități/instituții și organizații - participante la MNRV și va elabora proiectul raportului anual de monitorizare până la data de 15 aprilie a anului următor celui de referință.

57. Raportul de evaluare independent a prezentului Program va fi realizat de către organizațiile societății civile.